

THEMA AFVALARME CIRCULAIRE STAD, GELUID EN LUCHT

KRACHTLIJNEN

1. propere stad

We willen dat de netheid van onze straten en parken stijgt op de netheidsbarometer die o.a. de hoeveelheid sluikestort, zwerfvuil en overvolle vuilnisbakken meet. Maar vooral de netheid in een aantal probleemwijken en straten moet veel beter. Dit is nog steeds een grote opgave. IVAGO, politie en stadsdiensten blijven veel inspanningen leveren om de stad proper te krijgen en te houden, en dit via drie sporen: sensibiliseren, opruimen en handhaven. Het sluikestorten en zwerfvuil dient sterk te dalen. De laatste jaren zijn er steeds meer middelen ingezet voor het opruimen, maar daar zijn duidelijk grenzen aan.

- We zetten verder in op sensibilisering van de burger én gebruiken motivatietechnieken om sluikestorten en zwerfvuil tegen te gaan.
- De nieuwe meldingsapp voor sluikestort wordt nog verder geoptimaliseerd, zodat de melder een bericht krijgt wanneer het sluikestort is opgeruimd.
- We voorzien voldoende (slimme) vuilnisbakken en een efficiënte en effectieve ophaling van gemelde sluikestorten.
- Als sluitstuk hanteren we ook repressieve maatregelen. Hiervoor worden alle wettelijke middelen ingezet, gaande van het doorzoeken op identificaties, heterdaadvattingen en cameratoezicht.
- We blijven ijveren bij de Vlaamse overheid voor het invoeren van statiegeld op plastic flesjes en blikjes om zwerfvuil te voorkomen en voor een betere recuperatie van materialen.

2. Afvalarme stad

De strijd tegen grondstoffenverspilling kunnen we als lokale overheid niet alleen aan. Gent doet een beroep op de verantwoordelijkheid van alle Gentenaars, Gentse bedrijven, scholen en organisaties. Het gewicht aan restafval per inwoner moet verder blijven dalen. Dit door minder afval te produceren en meer te sorteren en selectief in te zamelen, zodanig dat er meer gerecycleerd kan worden.

- Gent heeft oog voor de allerswaksten en zorgt voor een sociaal-rechtvaardige invulling van het afvalbeleid. Er worden, aangepast aan de gezinsgrootte, automatisch gratis huisvuilzakken of beurten voor afvalcontainers voorzien voor kwetsbare gezinnen.
- We zetten actief in op afvalpreventie door gerichte sensibilisering rond het vervuiler-betaalt- principe. Zo starten we een campagne op in de vorm van meten is weten waarbij gezinnen hun afval meten en samen voor echte afvalvermindering gaan.
- We ondersteunen verpakkingsarme winkels en horeca en bannen plastic zakjes op markten.
- We kiezen resoluut voor afvalarme en duurzame evenementen (o.a. geen wegwerpbekers) en we versterken de ondersteuningsmaatregelen.
- We stimuleren en ondersteunen de lokale kringloop- en deeleconomie: kringwinkels voor de inzameling en verkoop van herbruikbare materialen, met bijkomende aandacht voor de mogelijkheden voor bouwmaterialen; repair cafés, weggeefwinkels en de vele deelinitiatieven. We streven naar één deelpunt per wijk voor verschillende materialen.

Hiernaast stimuleren en ondersteunen we de oprichting van een circulair winkelcentrum waar mensen duurzame en ge-upcyclede producten¹ kunnen kopen.

3. Duurzame afvalverwerking

We zetten in op meer recyclage door het sorteren voor onze bewoners makkelijker te maken. Het resterend restafval wordt zo duurzaam mogelijk verwerkt.

- We zorgen voor meer sorteerpunten, breiden de inzameling van GFT uit naar de inzameling van al het organisch afval en willen dat in de PMD-zak voortaan alle plastics kunnen.
- We voeren mobiele recyclageparken in om meer burgers te bereiken en zeker ook zij die geen auto hebben. We zorgen dat er meer selectieve stromen op de recyclageparken ingezameld worden.
- We verwerken het afval zo duurzaam mogelijk door maximaal te opteren voor recyclage. Het resterend brandbaar afval wordt verwerkt via de afvalenergiecentrale met energierecuperatie, door elektriciteit en warmte te produceren.
- We onderzoeken of transport over water mogelijk is voor de grote afvalstromen zoals glas en reststoffen van de IVAGO-site naar de finale verwerker en ook voor brandbaar afval van andere intercommunales naar de afvalenergiecentrale van IVAGO.

4. Circulaire stad

Gent speelt een voortrekkersrol in de transitie naar de circulaire economie waarbij we een regierol opnemen voor onze ondernemers, faciliteren voor derden en zelf het goede voorbeeld geven.

- De Stad faciliteert de circulaire economie via clustering van bedrijven en haar uitgiftebeleid van bedrijventerreinen en het ondersteunen van bedrijven die inzetten op circulaire economie en recyclage.
- De haven van Gent zet volop in op de circulaire economie en breidt haar duurzaamheidsbeleid verder uit.
- De Stad vervult zelf een voorbeeldfunctie op vlak van circulaire economie:
 - Voor nieuwbouw wordt voortaan een materialenpaspoort – inventarisatie van het gebruikte materiaal - opgesteld, zodat materialen achteraf gerecupereerd kunnen worden.
 - We zetten experimenten op met het gebruik van diensten in plaats van bezit van goederen.
 - Nieuwe stadsontwikkelingsprojecten worden gescreend op duurzaam grondstoffenbeheer en vertrekken vanuit de circulaire basisgedachte.
 - Overheidsopdrachten voldoen aan bepaalde duurzaamheidseisen waaronder het beperken van materialen en het gebruik van duurzame materialen. Er wordt gescreend op de mogelijkheden om circulair te werken.

5. Kennis over de Gentse luchtkwaliteit verder versterken en verspreiden

De kennis over de Gentse luchtkwaliteit is de laatste jaren sterk toegenomen via de permanente monitoring van de luchtkwaliteit op een beperkt aantal plaatsen, aangevuld met enkele tijdelijke meetcampagnes. De komende jaren wordt er verder gewerkt aan kennisopbouw en ontsluiting van de kennis over de Gentse luchtkwaliteit, zodoende het beleid hier maximaal op af te stemmen.

- Via de opmaak van gedetailleerde luchtkwaliteitskaarten proberen we de evolutie van de luchtkwaliteit voor alle plekken in Gent beter in kaart te brengen. Op die manier kunnen

¹ 'Upcyclen gaat over het omvormen op een creatieve wijze van oude en onbruikbare materialen tot zaken die weer bruikbaar en waardevol zijn. Met upcycling krijgen oude producten en 'afval' een nieuwe functie.'

we de knelpuntlocaties beter detecteren en hier een gericht, locatiespecifiek beleid voeren.

- Nieuwe participatieve luchtmeetcampagnes i.s.m. de Gentse burgers en de plaatsing van infoschermen met actuele info over de Gentse luchtkwaliteit op strategische locaties worden uitgevoerd, zodoende de Gentenaars meer bewustzijn bij te brengen over de Gentse luchtkwaliteit.

6. Minder luchtvervuiling door verkeer

De Stad Gent speelt ten volle zijn bevoegdheden en instrumenten uit om de bijdrage van (lokaal) verkeer bij luchtverontreiniging te verminderen. Dat betekent inzetten op een autoluwere stad, schonere wagens, vlotter doorgaand verkeer en specifieke aandacht voor gebieden/straten waar door de straatopbouw (streetcanyons) de luchtverontreiniging meer blijft hangen. Om echt werk te maken van een betere luchtkwaliteit worden op korte termijn (oude) dieselwagens uit de stad geweerd, als transitiepad richting een volledige elektrificatie van het wagenpark op langere termijn.

- Vanaf 2020 wordt in een zone die samenvalt met de zone 30 binnen de R40 een lage-emissiezone (LEZ) ingevoerd waarin de meest vervuilende (diesel)auto's worden geweerd. Ondertussen pleiten we om van geheel Vlaanderen een LEZ te maken. Mits een positieve evaluatie van de Gentse LEZ gaan we voor de uitrol van LEZ binnen de R4. Na de realisatie van de Verapazbrug worden de buurten Muide en Meulestede opgenomen in de LEZ, met voldoende flankerende maatregelen.
- Het netwerk van publiek toegankelijke elektrische laadpalen wordt de komende jaren fors uitgebreid. We doen dat door vraag gestuurd elektrische laadpalen te voorzien en het laadnetwerk stelselmatig verder te verfijnen zodat eigenaars en gebruikers van elektrische wagens binnen wandelafstand hun wagen kunnen opladen.
- We voorzien incentives (o.a. aankoopsubsidies, een aangepast vergunningenbeleid, de plaatsing van de vereiste laadinfrastructuur, ...) om de taxisector tegen 2025 naar een volledig elektrische vloot te laten overschakelen.
- We onderzoeken het vervangen van luchtvervuilende scooters bij particulieren door elektrische scooters of fietsen.
- We vragen de Vlaamse overheid een permanente snelheidsbeperking van 90 km/u op te leggen op de snelwegen binnen de Gentse agglomeratie. Dit komt de doorstroming ten goede en leidt tot minder schadelijke uitstoot.
- Wanneer dit ruimtelijk aangewezen is, voorzien we in harde en begroeide muren om wijken te beschermen of in de mate van het mogelijke af te schermen van het fijn stof van aanpalende drukke verkeerswegen. Onder meer aan de new Orleansstraat ter hoogte van het Redersplein is dat het geval.
- We beperken het vervuilende goederenvervoer via vrachtwagens door het opzetten en verder uitbouwen van een stadsdistributiecentrum aan de rand van de stad vanwaar via schone wagens, fietskoeriers en duurzame stille boten de winkels ecologisch worden bevoorrad.
- Het bestaande aanbod van subsidies voor Gentenaars die een elektrische deelwagen aankopen blijft behouden. Deze subsidies passen binnen de visie van Stad Gent op meer gedeelde automobilititeit.

7. Overheid als voorbeeld in de transitie naar milieuvriendelijke mobiliteit

Het wagenpark van de Stad Gent, IVAGO en De Lijn wordt maximaal vergroend. Er komt een verdere uitfasering van dieselloot. Waar mogelijk wordt overgeschakeld op elektrische voertuigen of zelfs waterstofvoertuigen. Indien dit technisch niet mogelijk is, wordt tussentijds overgeschakeld op de transitiebrandstof CNG (Compressed Natural Gas – aardgas onder druk).

- Het stadsbestuur geeft het goede voorbeeld en kiest resoluut voor elektrische en CNG-voertuigen voor haar eigen wagenpark. Daarbij wordt volop de kaart van de elektrische mobiliteit getrokken waar mogelijk. Voor sommige zwaardere voertuigen zoals

vrachtwagens wordt gekozen voor de transitiebrandstof CNG indien deze niet beschikbaar zijn in een elektrische uitvoering.

- IVAGO zet verder de ingeslagen weg in van vergroening van zijn wagenpark door te investeren in CNG- vrachtwagens. Voor de afvalwagens van IVAGO is CNG momenteel immers het meest bedrijfszekere en breed beschikbare alternatief in de transitie naar nog schonere brandstoffen zoals biogas, elektriciteit of waterstof.
- We ijveren bij De Lijn, haar partners en andere busmaatschappijen om maximaal in te zetten op elektrische bussen en een verdere vertramming van de buslijnen, zodat de vervuilende dieselbussen volledig uit het Gentse straatbeeld verdwijnen.

8. Minder luchtvervuiling door de industrie

De impact van de industrie proberen we mee naar beneden te krijgen door een gericht vergunningenbeleid en een proactieve controle bij klasse 2 en 3 bedrijven (waarover Stad Gent de bevoegdheid heeft), en een strenge visie te hanteren bij de advisering van klasse 1 bedrijven (waarover de Vlaamse Overheid de bevoegdheid heeft).

- We zetten het project verder waarbij er in de grootste industriezones proactief controles gebeuren bij klasse 2 en 3 bedrijven. Via dit project zorgen we ervoor dat deze bedrijven zich conformeren met de regelgeving inzake luchtmissies.
- De Stad benut ten volle haar adviesfunctie bij klasse bedrijven en treedt waar nodig in overleg met het havenbedrijf en individuele bedrijven en het Vlaams Gewest om problematische situaties aan te kaarten en constructief op zoek te gaan naar oplossingen.

9. De lokale bijdrage van de luchtmissies afkomstig van dieselgeneratoren en houtkachels maximaal inperken

Het gebruik van dieselgeneratoren en houtkachels heeft een negatieve impact op de luchtkwaliteit in steden. Dieselgeneratoren genereren lokaal ook lawaaioverlast. Op termijn wordt het gebruik van dieselgeneratoren op het openbaar domein daarom best volledig afgebouwd. In tussentijd worden de nodige maatregelen genomen om de bijdrage van dieselgeneratoren maximaal te beperken indien er geen alternatieven beschikbaar zijn.

- Op korte termijn voorzien we bij de heraanleg van het openbaar domein in de installatie van elektriciteitskasten als alternatief voor dieselgeneratoren.
- In afwachting van een volledige uitfasering van dieselgeneratoren wordt het gebruik van generatoren enkel nog toegelaten mits deze aan de meest recente emissienormen voldoen, en daar waar er nog geen aansluiting op een elektriciteitskast mogelijk is.
- We informeren Gentenaren over de impact van houtkachels op de luchtkwaliteit en mogelijke alternatieven. Dit doen we door algemene sensibiliseringscampagnes aangevuld met gerichte communicatie bij klachten.

10. Kennis over de lokale geluidshinder verder versterken

In 2018 zijn er nieuwe geluidsbelasting kaarten beschikbaar. Deze bieden een algemeen overzicht van de Gentse knelpuntlocaties met de grootste geluidshinder. Om een beter zicht te krijgen op de lokale geluidshinder wordt de kennis ontsloten via de geluidsbelastingskaarten aangevuld met extra metingen.

- Voor grote stadsontwikkelingsprojecten wordt de kennis over geluidshinder beschikbaar via de geluidsbelastingskaarten aangevuld met specifieke geluidsmetingen. Deze bieden een nog beter inzicht over de lokale geluidshinder.
- We dringen bij het Agentschap voor Wegen en Verkeer aan op meer en betere info over de geluidsbijdrage van bovenlokale autowegen, en dit voor alle wijken. Momenteel gebeuren geluidsmetingen enkel na klachten van burgers.

11. Nieuwe, stillere wegdekken en voertuigen in Gent

Oneffen en verouderde wegdekken zorgen voor meer geluidsoverlast. Het heraanleggen van wegen in slechte staat blijft daarom een continu aandachtspunt van de Stad. Tegelijkertijd

worden er bij de heraanleg van verouderde en oneffen wegdekken nieuwe, innovatieve technieken gebruikt die de geluidsoverlast verder inperken.

- Bij het heraanleggen van de lokaal beheerde autowegen wordt naast de staat van het wegdek ook maximaal rekening gehouden met de vastgestelde geluidshinder. Er wordt prioriteit gegeven aan de heraanleg van de locaties waar geluidsniveaus van 70 dB of meer worden vastgesteld.
- Stad Gent gaat i.s.m. onderzoeksconsortia nieuwe technieken zoals stillere wegdekken onderzoeken en is bereid om zelf te experimenteren met geluidsdempende wegdekken.
- Gentenaars en Gentse bedrijven worden aangemoedigd om voor schonere en stillere wagens te kiezen. Het stadsbestuur geeft zelf ook het goede voorbeeld en kiest resoluut voor elektrische en CNG-voertuigen die veel stiller zijn.
- Om de geluidsoverlast voor omwoners en horeca van toeristische rondleidingen per boot te beperken zetten we in op:
 - Een systeem met uitzend- en ontvang apparatuur waardoor men zijn eigen audiostream heeft en er geen geluidsvervuiling meer nodig is.
 - Alternatieve aandrijving van de toeristische vaart, zodat de boten zelf ook stiller zijn. Hierover gaan we in overleg met de Vlaamse waterwegen NV en de rederijen

12. Stad Gent dringt bij hogere overheden aan om maatregelen te nemen voor een stillere omgeving

Auto(snel)wegen in beheer van de Vlaamse overheid en spoorwegen zorgen op bepaalde locaties in Gent voor veel lawaaioverlast. De Stad Gent behartigt de belangen van haar inwoners door dergelijke overlastsituaties aan te kaarten bij de hogere instanties.

- Stad Gent gaat bij het Agentschap voor Wegen en Verkeer aandringen om versneld extra maatregelen (vb. aanleg stillere wegdekken, geluidsschermen, ...) te nemen bij lawaaioverlast afkomstig van Vlaamse auto(snel)wegen.
- Ook de spoorwegen die onze stad doorkruisen, zorgen op bepaalde punten voor sterke geluidshinder. We dringen er bij de federale overheid op aan dat de nodige middelen worden voorzien voor herstellingen van wielen en vervanging van rails die minder geluidshinder veroorzaken en voor het aanbrengen van extra geluidsschermen op de meest geluidsbelaste spoorweglocaties.
- Het lawaai neemt toe als een voertuig sneller rijdt. Inzetten op snelheidsverlaging heeft dus een positief effect op geluidshinder. De Stad Gent blijft dan ook ijveren bij de Vlaamse Overheid om de snelheid op de E17, E40 en de R4 te verlagen naar 90 km/u.

13. Behoud en versterken van stedelijke luwteplekken

Naast het aanpakken van de oorzaken van geluidsoverlast, willen we als Stad ook inzetten op extra luwteplekken waar omgevingslawaai als minder hinderlijk wordt ervaren. De komende jaren wordt gewerkt aan het verder inventariseren, versterken en creëren van nieuwe luwteplekken.

- De Stad Gent brengt in overleg met haar bewoners de bestaande Gentse luwteplekken verder in kaart en verzamelt op die manier extra kennis over hoe luwteplekken beleefd worden en waar er nood is aan bijkomende luwteplekken
- Bestaande luwteplekken worden verder versterkt en kwalitatiever ingevuld (vb. door het voorzien van extra groen, poëzie-elementen, ...) of gevrijwaard van extra overlast (vb. door bewust geen terrassen toe te laten).
- Er worden nieuwe luwteplekken gecreëerd op de plaatsen waar hier nood aan is (vb. door het ontbreken van kwalitatieve openbare ruimte) of als compensatie voor plekken waar er bovengemiddeld veel lawaai is.

14. Aanvaardbare geluidskwaliteit binnenshuis

We vermijden dat in de toekomst meer mensen op geluidsbelaste locaties zullen wonen door dit in rekening te brengen bij nieuwbouw. De Stad stimuleert zoveel als mogelijk geluidsbeperkend bouwen, qua inplanting en functies van de gebouwen, maar ook qua bouwinfrastructuur zelf.

- De Stad Gent stelt een good practice guide(gids voor ‘goede praktijken’) op voor toekomstige projectontwikkelingen. Dit moet projectontwikkelaars stimuleren om ook op geluidsbelaste locaties een aanvaardbare leefkwaliteit te garanderen.
- We onderzoeken of we naast het bestaande aanbod van premies voor thermische isolatie ook kunnen inzetten op premies voor akoestische isolatie bij renovatieprojecten, zeker in dichtbevolkte wijken en wijken gelegen naast drukke wegen.